

Торгові споруди, їх види та характеристика.

План:

1. Класифікація торгових споруд і приміщень, основні вимоги до їх влаштування.
2. Приміщення магазину та їх розміщення.
3. Вимоги до планувань торгівельних залів.

Література :

В.Н. Платонов “ Організація торгівлі “ ст. 49-52;

В.В. Апопій та ін. “ Організація торгівлі ” ст.327-341.

1. КЛАСИФІКАЦІЯ ТОРГОВИХ СПОРУД І ПРИМІЩЕНЬ, ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЇХ ВЛАШТУВАННЯ

1. За типом споруд магазини бувають:

- В складі торгових центрів
- В спеціально окремо стоячих спорудах
- Вбудовані
- Вбудовано - прибудовані

2. За капітальністю споруд:

- Капітального типу
- Полегшеного типу

3. За особливостями об'ємно – планіровочних рішень:

Одноповерхові:

- З підвалом
- Без підвалу

Багатоповерхові:

- З підвалом
- Без підвалу

4. В залежності від матеріалу стін і конструктивних елементів:

- Кирпічні
- Кам'яні
- Гіпсошлакові
- Залізобетонні

5. За розміром торгової площі поділяються на:

- Малі (до 250 м²)
- Середні (250 - 1000 м²)
- Крупні (1000 – 5000 м²)

Вимоги до споруд

Технологічні вимоги:

- ❖ Забезпечення належного торговельного процесу
- ❖ застосування прогресивних методів продажу
- ❖ надання додаткових послуг
- ❖ раціональне розміщення усіх приміщень
- ❖ правильний напрям потоку покупців

★ **Архітектурно-будівельні** – гармонійно вписуватися в загальну архітектуру міста, вулиці.

★ **Технічні вимоги** – відповідність температурного режиму, вологість повітря, освітлення торгового залу та інших приміщень.

★ **Економічні вимоги** – дають можливість знизити затрати під час проектування, будівництва та експлуатації торговельних підприємств.

Естетичні вимоги

будівельні матеріали, пофарбування, інтер'єр торговельного залу, оформлення вітрин і загальні архітектурні форми повинні створювати гарний сучасний ансамбль.

II. ПРИМІЩЕННЯ МАГАЗИНУ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНИМ ПРИЗНАЧЕННЯМ ПОДІЛЯЮТЬ НА ТАКІ ГРУПИ :

- Торгівельні приміщення;
- Приміщення для приймання, зберігання і підготовки до продажу;
- Підсобні приміщення;
- адміністративно-побутові приміщення;
- Технічні приміщення.

Торговельні приміщення :

- торговий зал;
- приймання і видача попередніх замовлень;
- оформлення продажу товарів у кредит;
- кафетерій;
- бюро надання додаткових послуг.

Приміщень для приймання, зберігання та підготовки до продажу товарів :

- розвантажувальні рами
- приміщення для приймання товару
- комори
- холодильні камери
- приміщення для фасування
- комплектування попередніх замовлень
- експедиції для приймання товарів у нічний час

Адміністративно-побутових приміщень :

- ✓ кабінет директора
- ✓ конторські приміщення
- ✓ бухгалтерський, план. відділ, торговий відділ
- ✓ кімната відпочинку
- ✓ кімната особистої гігієни
- ✓ туалети
- ✓ душові
- ✓ гардероб

Підсобні приміщення використовуються для:

- Ремонту і зберігання тари
- Контейнерів
- Інвентарю
- Зберігання обладнання
- Пакувальних матеріалів
- Приймання посуду
- Рекламно-оформлювана майстерня

Технічні приміщення :

- ❖ котельня
- ❖ машинне відділення холодильних установ
- ❖ вентиляційне
- ❖ електрощитові
- ❖ телефонний комутатор
- ❖ радіовузол

- Торгівельний зал має бути з'єднаним з приміщеннями для зберігання товарів і підготовки їх до продажу. Це забезпечує поповнення товарних запасів в торговельному залі.
- Приміщення для зберігання товарів розміщують відповідно до послідовності виконання ТТП. Вони повинні бути непрохідними і розміщуватися поблизу торговельного залу.
- Приміщення для трудомістких та громіздких товарів рекомендують розміщувати на перших поверхах магазинів.
- Приміщення для розпакування, фасування, мають розміщуватися з послідовністю виконаних операцій і зв'язуватися між собою торг. залом транспортними коридорами їх приміщення в одну лінію дозволяє максимально механізувати роботи з переміщенням вантажів.

Торгівельний зал

Влаштування і планування торгових залів повинні відповідати таким умовам:

- створювати покупцям максимальні зручності для придбання ними товарів з мінімальними затратами часу
- забезпечувати ефективне використання площі торгового залу під викладку товарів
- забезпечувати персоналу магазину умови для здійснення контролю за ходом реалізації товарів
- запобігати виникнення перехресних і зустрічних потоків покупців
- створювати найкоротші шляхи руху товарів із приміщень для приймання і підготовки товарів до продажу в торговий зал

Зона розвантаження товару

Приміщення для зберігання

комори

Непрод-
товари

Прод-
товари

Холодильні
камери

Підсобні
приміщення

Технічні
приміщення

Адміністративно-побутові
приміщення

Приміщення для підготовки товару
до продажу

Торговельний зал

Зона продажу
непродовольчих
товарів

Зона продажу
продовольчих
товарів

Зона
розрахункового
вузла

Кафетерій і
відділ
замовлень

Зона входу-виходу
покупців

Схема розміщення основних груп приміщень магазину

Усю різноманітність торгових залів можна звести до 3-х планувальних схем:

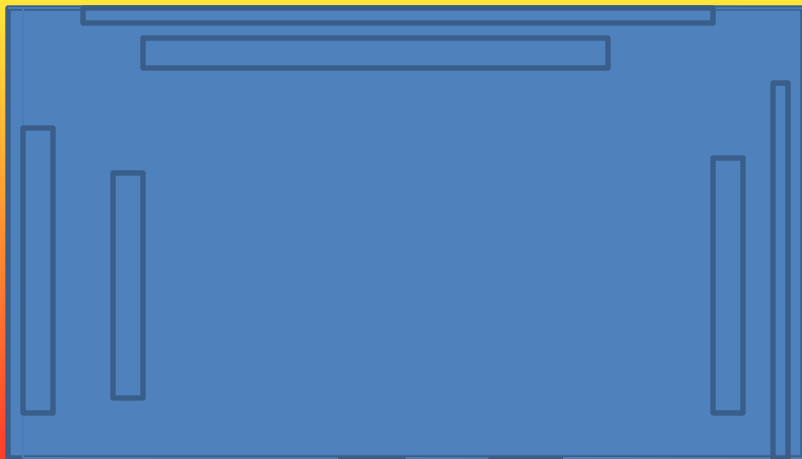
- Квадратної
- Фронтальної
- Глибинної

У технологічних плануваннях торгового залу виділяють такі функціональні зони:

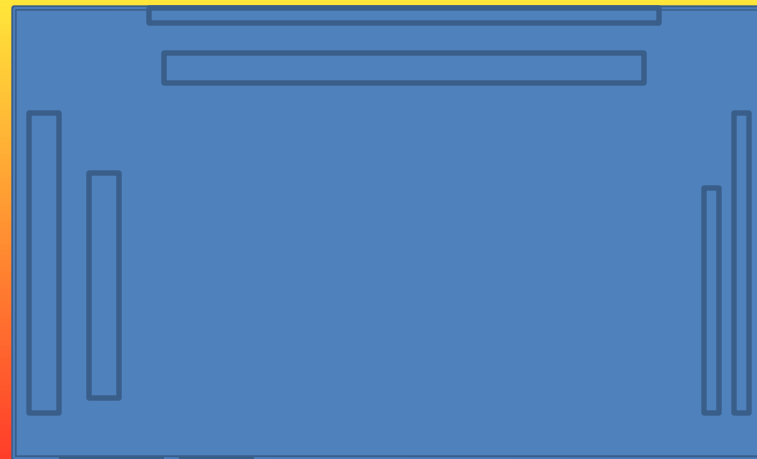
- входу і виходу
- розташування і викладки товарів
- проходи для пересування покупців
- розрахункового вузла (в магазинах самообслуговування
- надання додаткових послуг

Для влаштування зон “ входу-виходу ” застосовують різні варіанти конструкції дверей :

- з механічним приводом
- з шарнірною підвіскою
- розсувні двері

Правильно

Не правильно

Розміщення зон входу-виходу в
магазин

Зона викладки товарів - викладка товарів здійснюється на торговому обладнанні.

- Площа, що зайнята торговим обладнанням, а також касовими кабінками становить 30–40% торгової площі.
- Площа, що зайнята для викладки та демонстрацію товарів становить 60-75% торгового залу

Для визначення ефективності розміщення обладнання на площі торговельного залу застосовуються такі показники:

✦ коефіцієнт заставленої площі – відношення сумарної площі для встановлення обладнання на загальній площі торговельного залу:

$$K_{\text{уст}} = \frac{S_{\text{уст}}}{S_{\text{т.залу}}} = (0,27 - 0,33)$$

✦ коефіцієнт демонстраційної площі – відношення сумарної демонстраційної площі обладнання до загальної площі обладнання:

$$K_{\text{дем.}} = \frac{S_{\text{дем.}}}{S_{\text{д. залу}}} = (0,65 - 0,75)$$

Підвищення коефіцієнту залежить від таких чинників: максимальне використання стін торговельного залу для пристінного обладнання, габаритів, кількості полиць обладнання.

Планування торгового залу

Форми планування торгівельного залу:

□ Лінійне
планування може
бути повздовжнім і
комбінованим

□ Виставкове

Острівним

Вільним

Комбінованим

Боксовим

Створюють окремі зони ізольовані, які над сотками в кожному боксі є свій вузол розрахунку;

Зона розрахункового вузла

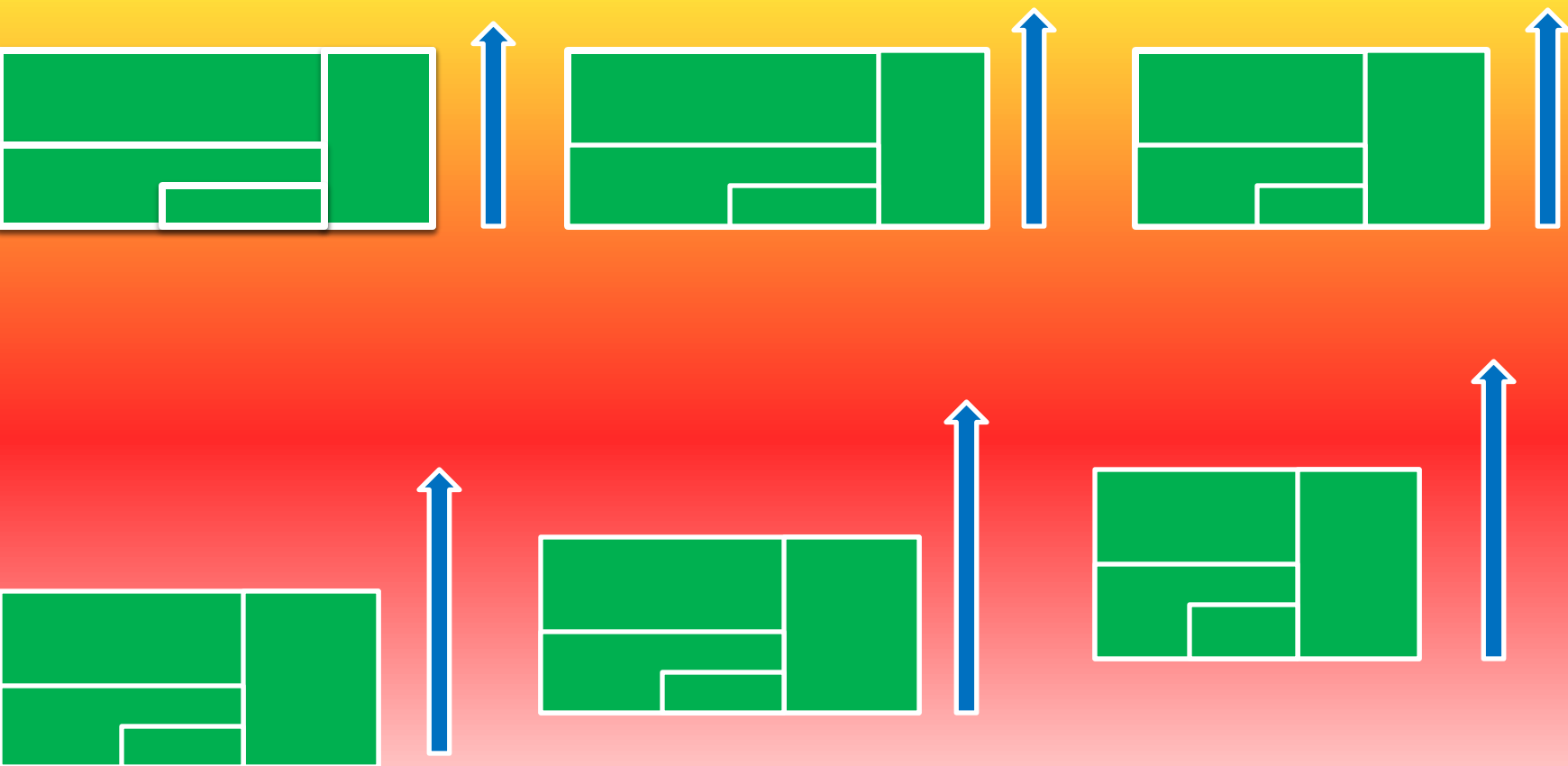

Схема влаштування вузлів розрахунку

Питання для контрольної роботи:

1. Вкажіть основні групи приміщень магазину.
2. Вкажіть класифікацію торговельних споруд.
3. Які вимоги висуваються до торговельних будівель ?
4. Вкажіть принцип розміщення торговельних приміщень в магазині.
5. Яких вимог повинні дотримуватися при влаштуванні і плануванні торговельних залів ?

6. Вкажіть схеми планування торговельних залів.
7. На які функціональні зони поділяють торговельний зал при плануванні?
8. Дайте характеристику влаштування зон “входу-виходу”.
9. Дайте характеристику влаштуванні зони викладки товарів.
10. Які показники характеризують ефективність розміщення обладнання на площі торговельного залу?

11. Вкажіть форми планування торговельного залу.
12. Дайте характеристику лінійному та боксовому плануванню розміщення обладнання.
13. Дайте характеристику демонстраційному, острівному, вільному плануванню.
14. Дайте характеристику зони розрахункового вузла.
15. Що таке тандемний метод розрахунку?